

El Vallès Nou

Portaveu del Regionalisme a Granollers i sa Comarca

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 ESPANYA, trimestre. 1'50 pessetes.
 Número corrent, 10 cèntims.

Redacció i Administració:
SANTA ELISABET núm. 6.

Anuncis a Preus convencionals
 No s'admeten escrits sense firma

<h2>BANCA I BORSA</h2> <p>Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa , Negociació i cobro de cupons</p>	<p>SANT ROC, 10 GRANOLLERS</p> <h2>FERRAN PALAU</h2> <p>CORRESPONSAL DEL BANC DE BARCELONA (SUCURSAL 1)</p>
--	--

Bar "La Bohemia"

REGENTAT DE NOU, A CARREC
D'ESTEVE JULIA

Sodes i begudes de totes menes.
 Venda de vins, licors i xampanyes.
 Restaurant totes les festes i vigílies de festa.
 Carrer de la Palma, 17.
GRANOLLERS.

Nostre criteri sobre el repartiment de 1916

Es avui una qüestió d'actualitat, una qüestió palpitant en nostra localitat, el repartiment per utilitats del any 1916, i com creiem que una de les principals missions de la premsa, per no dir la única que deuria complir, es encausar la opinió pública dient-li la veritat sobre'ls assumptes que la preocupan, pensem complir un deurer al explicar nostre criteri sobre l'aludit repartiment, repetint d'una manera ben clara lo que havem dit diferents voltes desde les columnes de nostre setmanari. Estem disposats a dir les coses clares, a nomenarles pel seu nom, ni temem l'ofendre a uns quants senyors que prenen la actitud cómoda de la irresponsabilitat, tirant la pedra i amagant la mà, ni'ns ha d'afalagar el donar gust a la massa

no'ns fa res arrastrar les ires dels uns, ni la impopularitat per part dels altres, direm com sempre el que sentim, perquè entenem qu'ha arribat l' hora de parlar clar: els que no vulguin escoltarnos no's queixin després i els que cridin contra'l que diem, pitjor per a ells.

En primer lloc, havem de manifestar d'una manera clara i categòrica que nosaltres no havem pregonat ni pregonarem mai que no's deu pagar, al contrari, creiem, i aixís ho havem dit repetides voltes, que'ls ciutadans deuen pagar al Estat les contribucions, que per son comerç, sa industria o ses finques els pertoguin; com havem cregut sempre i havem dit, que'ls veïns d'una població deuen ajudar amb les cargues corresponents al Municipi, perquè d'altra manera ni l'Estat ni'l Municipi tindrien vida. Empró aquest criteri nostre no creiem que'ns privi de discutir, i fins de protestar d'un repartiment que no creiem ben fet, i creiem mes, creiem que'ls veïns tenen dret a discutir, protestar i fins a valerse de tots els medis legals per a fer reformar un repartiment, quan el creuen faltat d'equitat per ser completament desproporcionat a la riquesa veritat dels que hi figuren; i com ho entenem aixís, ens creiem en el dret de dirho publicament i demostrarho, no pensant que ningú que raciocini una mica, tingui no sols la pretenció de negarnos aital dret, sino la de criticarlo; podran discutir nostres raons, podran oposarne d'altres contra les nostres, si les troben, pero no ne-

garnos el dret a exposarles i ferles públiques.

El repartiment del 1916 no está basat en la riquesa, en les utilitats veritat dels veïns: s'ha pres per base, segons confessió de sos mateixos confeccionadors, els tipus de les quotes contributives i la riquesa declarada en el registre fiscal i per aquesta causa no resulta equitatiu. Ho havem dit repetides voltes desde aquestes planes i tornarem a repetirho quantes sia necessari.

Un repartiment d'utilitats, com el seu mateix nom indica ha d'esser un repartiment distribuït entre'ls veïns en proporció a la riquesa que realment tenen, prenent per base les seves veritables utilitats, i en tant es aixís, que fins la llei faculta per a pendrer com a guia o base per aquestos repartiments, quant no n'hi hagi d'altre, els signes exteriors de riquesa, i es compren la raó de la llei: perquè no es just que'ls ciutadans que tenen sos cabals esmersats en títuls de renda, o tenen fortes sumes posades a guany, o cobren molts censos, de tot lo qual ni paguen contribució, ni consta declarat en el registre fiscal, no creu just la llei que no paguin lo que'ls pertoca per utilitats.

Ni ha d'altres que tenen tant baix l'amillament que es molt poc lo que pagan al Estat, i si's fa el repartiment sols per lo qu'es paga o es te declarat, se donará el cas com passa en el de 1916 que qui mes oculta al Estat menys pagui al Municipi, en perjudici dels que ocultan menys, que tindran que pagar mes.

Posem un exemple: figurem nos dos veïns que tinguin finques urbanes o rustiques que'ls rendeixen anyalment 8000 pessetes, que l'un les te amillarades per 1000 (s'en dona mes d'un cas a Granollers, i l'altre per 4000 (també ni han cassos) el primer paga al Estat una quarta part de lo que paga'l segon, i basant el repartiment en lo declarat, el segon tindrà que pagar quatre vegades mes que l'altre per la sola raó de que l'altre, el primer, estafa al Estat quatre vegades mes qu'ell. Afeixim a n'aixó que'l primer tingui grans capitals en títuls de renda o cobri fortes sumes en censos, rendes o utilitats no declarades, i com no constant declarades amb el sistema seguit, no se li computen al fer el repartiment, es dona'l cas de que un senyor que amb un patrimoni local, i amb rendes no declarades s'en va a unes utilitats anyals de 15 a 20 mil pessetes, paga de repartiment per utilitats sols la quarta part de lo que paga un que no té la meitat qu'ell.

¿Es aixó lògic, ni equitatiu? ¿No es necessari posarhi remei?

Si nosaltres protestem del repartiment del 1916 es per les raons apuntades, i es precisament perque creiem que tothom a mida de sos cabals ve obligat a contribuir a les cargues del Estat i del Municipi, per aixó ens queixém de que per a fer un repartiment d'utilitats que ha de donar medis al municipi per a nivellar son presupost, se hagi pres per base els enganyats que's fan al Estat, i que qui paga al Estat molt menys de lo que deuria, pagui també al Municipi molt menys de lo que per ses riqueses li pertoca.

Algú potser ens arguirá perque fins are no s'ha cridat contra'ls quins no pagan al Estat lo que deuen. La raó es molt clara i molt humana: fins avui no perjudicaba a ningú el que un veí amagues o no al Estat la seva veritable riquesa; que algú veí de Granollers pagues o no lo que debía no perjudicaba directament als altres, perque al ferli pagar mes al un, no rebaixaba al altre; avui es diferent, tractantse d'un repartiment a base de riquesa declarada, com la quantitat a cubrir es determinada, el que un tingui declarat menys de lo que te, perjudica al que ho te declarat, ja que si tots tinguessin declarada per un igual sa riquesa en lloc de esser un cinc i mitj per cent lo que's carrega, potser amb un quatre o un tres i mitj passariem, rebaixant aixís als que tenen ben amillarades ses finques.

Si algú no troba raonades, lògiques i convenientes les raons qu'ha-

vem exposat varies voltes i que avui tornem a repetir concretantles mes, qu'ens ho diga, i les discutirem i reforsarem. Si no s'ens escolta, si no s'ens aten, si no's fa cas de les raons que portem exposades, estem disposats a concretar encare mes i fins si s'ns obliga a citar finques, rendes, quantitats i noms, que fins avui havem callat, no fent públics potser per un excés de prudencia, pero que si ve'l cas estem disposats a portar a la vindicta pública, per a que tothom sapiga quins son els que no pagan i quins els que paguen i volen pagar lo que siga de raó i de justícia.

I acabem aquest article que ja's fallarc, encar que hi hauria tela per a ferli molt mes, recomenant a tothom que procuri complir amb aquell ditxo castellá o sigui *que cada palo aguante su vela*, aixís es de l'única manera que Granollers pot anar bè.

Filosofant

Dijous va fer tres setmanes, que després de la proclamació de diputats provincials, en l'escrutini general, amb motiu d'haverho sigut en Francisco Torras fou aquest rebut a Granollers amb professó, atxes i música com si arribes el Bisbe o altre personatge important.

Aquesta manifestació, o millor dit, muxiganga, perque aixó es quan no está motivada, semblava que anes encaminada a celebrar una victòria i aquestes celebracions quasi sempre son per fer el *trágala* al vengut.

En les últimes eleccions se tractava de guanyar les majories ¿qui les guanyá? no crec que per aquest concepte pugui cantar victòria ni en Torras ni els seus.

Sols podien disputarse els *de enfrente* el lloc de la minoria, lloc que no fou pretingut per els candidats regionalistes i que sols podien pretendrer els de la candidatura de la conxorxa, en aquesta lluita si que *brut o net* com deyen en les d'en *Boet*, ha sortit electe en Torras i vençuts els seus companys Mas i Rierola, de modo, que en resum, la victòria que celebraba la muxiganga era per haver vengut en Torras a en Mas i en Rierola, muxiganga indigne i cinica perque resultava un *trágala* per el vengut senyor Mas, que tant de bona fé feu votar als de Vich, dientlos que cada vot que donaven a Vich a en Torras es convertia en un vót que al Vallés donarien a en Mas. Al passar comptes dels vots que mutuament s'han fet donar l'un al altre, aquests dos senyors que no's descuidin de donar, encare que siga de qua d'ull, una miredeta a l'acte de S. Fost.

Gestions d'En Plaja

Gracies a les gestions realitzades pel nostre amic el diputat a Corts per Granollers, senyor Plaja, el ministre de Foment ha inclós en el plàn de obres públiques a subastar, el projecte de pont sobre el Besós en la carretera de Badalona a Mollet. Es tracta d'una obra importantíssima que venien reclamant feia molts anys els pobles de Sant Fost, Martorelles i Mollet i les societats d'automobilistes.

Sobre el repartiment de 1916

Copiem de la *Veu de Catalunya* corresponent al dimars dia 3:

«Ahir tarda va estar al Govern civil acompanyada del diputat a Corts senyor Plaja una nombrosa comissió de veïns de Granollers, en la que figuraven regidors, ex-regidors, fabricants, propietaris, obrers, etc., els quals van exposar queixes pel repartiment veinal substitut de consums corresponent als anys 1915 i 1916.

El senyor Plaja va donar al governador molts detalls respecte d'aquest assumpte.

El senyor Morote manifestá als comissionats que, en quant al repartiment de 1915, sancionat per les autoritats competents i consentit, tenia un estat de dret i de fet que no permetia resolucions ni recursos, excepte aquelles responsabilitats que en l'ordre judicial poguessin declarar-se en el procediment que els comissionats van dir que tenien iniciat.

Respecte al repartiment de 1916 va dir que trasmetria les seves manifestacions al ministre d'Hisenda, qui ha de resoldre el recurs d'alçada presentat pels interessats.

Totjust havien sortit els comissionats, el governador va trasmetre telegráficamente les seves manifestacions al ministre.

Els granollerencs van reconeixer la sinceritat i justificació de la resposta del senyor Morote, qui va dir després que tenia la satisfacció de fer constar que les al·legacions dels reclamats van ser formulades raonadament i mesuradament, enfortint així la reclamació, «permetent procedir amb tanta mes rapidesa i eficácia, en quant que no s'ha de perdre temps en discutir i descartar actitutats que impliquin per al poder públic ni tan sols insinuacions de coacció o rebeldia».

DE COLOBORACIÓ

Glosari

A un parlament d'En Joan Santamaría.

I.
ARTS MAGNA

¿Que entenem per art? La resposta sembla obvia, ja que, si bé no es fàcil donar de primer entuvi una definició lògica, tots creiem tindre'n un concepte mes o menys transparent.

Empro l'art, amb llur significació, la mes reial, pristisia i amplia, no es lo que generalment se creu.

En Joan Santamaría i Monné, en una notable conferencia intitulada «L'art del bon excursionista», ens dona habillada en sel-lecte llenguatge, una visió de l'art mes verdadera, i un horitzó extens i esplendorós, es gaudeix a la llum fulgurent de ses belles idees.

Hom se conforta meditant-les: S'allunya aquella superstició vers l'art tan extesa, que fa que anem a éll de puntetes i amb por d'ofendre'l amb la nostra ignorancia. No el sabem esguardar fit a fit i havem format d'ell un concepte erroni.

Si; tenim a l'art reclós en un marc esquifit i, llevat de la pintura, de la música, de la escultura i de la poesia, no concebim altres mitjans per a produir-lo i en creiem unics usufructuaris als que dediquen llur activitat i sentiments a ferne manifestació externa i objectiva.

Cal establir una distinció entre l'art que podem dirne formal i un purament subjectiu i adhuc bell, noble i enter; un art non-nat en quiscun de nosaltres, i que palpita en el nostre si; l'essencia de l'art, la concepció que'ls cultivadors del mateix tradueixen amb obras reials dant-li forma, vida i color, i que a altres s'els manifesta com en una llei d'aspiració abstracta cap a lo bell i una varietat d'estats anémics, de quins, com fruits d'una font inestroncable en brollen sentiments rublerts de bellesa, de llum, de pulcritut, de veritat... i de goig intim.

Ambdues manifestacions son filles d'un art verdader i efectiu, car acusen espiritualitat, bellesa i perfecció.

En Santamaría, esbaix de la nostra ment, l'idea dominadora i arcaica d'un art quint a essenciat i ens en mostra un de mes universal a quin podem tutejar i que, al ensemps que s'ens apareix mes gran, mes ampli i mes bell, s'ens fa mes assequible i plaent.

Heusaquí perque al glosador també, l'hi sembla migrada l'idea d'art que arreu domina, i no es dedueix pas d'aixó qu'existeixin dues modalitats d'artistes essencialment distints car l'art essent cosa perfecte, no pot ser altivol i mateix s'entregarà a qui mitjansant curosa preparació haigi assolit llur possessió plástica, que a aquell que l'aimi sincerament i sapiga fruir intensa i devotament llurs sublimes i inefables delícies.

Una lloansa fervent i humil, pero justíssima per a En Joan Santamaría, que no es, no, un revolucionari de l'art; es un clarividet i un temperament exquisit, puig a ovirat l'obra d'art mes gran i duradera: fer bella la vida.

Heusaquí l'obra excelsa i magnífica,

FRANCESC GLANADELL.

Nostra Parla

La comissió de propaganda de «Nostra Parla» està ultimant els treballs d'organització per a accelerar en totes les poblacions de Catalunya actes públics en favor del nostre idioma nacional. En aquets actes, com de costum, hi pendrán part oradors representatius de totes les terres de llengua catalana, demostrant així la unitat espiritual de València, Mallorca i Catalunya. Els primers dels esmentats actes se celebrarán a Terrasa, Sabadell i Molins de Rei, havent ofert la seva cooperació prestigiosos oradors provinents de tots els camps polítics catalans. Sabem també que el Consell Directiu de Nostra Parla, está fent gestions per a establir a la ciutat de Mallorca i a València, una secció formada pels elements mes valiosos d'aquelles terres germanes, per a que espandeixin els ideals patriòtics que persegueix la dita Agrupació. També es proposen nomenar delegacions en tots els pobles de Catalunya.

Tenint en compte que la dona es un factor importantíssim per l'assoliment dels ideals de Nostra Parla, s'está formant una secció femenina, la presidència de la qual ha estat oferta a la venerable escriptora donya Dolors Monserdá de Maciá.

La distingida escriptora catalana donya Carme Karr, que tantes proves d'amor ha donat a la nostra llengua, d'acort amb la Junta de Nostra Parla, está fent gestions per a que acceptin un lloc en la dita secció les dames mes distingides de tots els pobles de llengua catalana.

Es d'esperar que totes aquestes iniciatives es veurán coronades per l'exit mes falaguer.

Crònica de la Comarca

Mollet

Quant se llegirà EL VALLÈS NOU, segurament qu'alguns molletans ja no tindrán cap hos senser, doncs, s'assegura qu'amb ocasió de cantar-se les caramelles, es vomitarán un seguit de coples satíriques que n'hi haurá per a tots els gustos ... o disgustos que de tot hi podria haver.

Els apotecaris ja han fet pedido d'árnica i cataplasmes.

Es lo que nosaltres diem: ¿Perque'ls apotecaris demanen cataplasmes? Encar no'a tenim prou, en nom de Deu....?

Ha sigut fallat favorable a les pretencions del ajuntament l'assumpte de les asseres del carrer de Berenguer, quins veins, si bé no tots, engrescats pels predicadors del NO PAGUEU, havien presentat protestes i mes protestes per quin motiu i durant molt temps ha quedat dit carrer sense urbanitzar, constituint una vergonya i un trenca-coll.

¿Que podrán dir are els propietaris que vindrán obligats a construir les asseres a n'aquells directors busca-raons que'ls asseguraven que'ls hi feien defensar una causa justa? Doncs que'ls enganyaven i qu'amb l'afany de fer la contra al Sr. Ros els han conduit al ridícol.

¿Sembla estrany qu'al mon hi hagin tants cegos! Velam si a Mollet resultarà un fet alló de que «mentres hi hagin burros s'anirà a cavall».

Cardedeu

Diumenge passat se posà en escena en el teatre del Casino el drama en tres actes den Soler (Pitarra) «Cercol de Foc» havent resultat un exit per els aficionats que'l representaren.

La simpática Maria Clusellas estigué magistral en son paper de Carme i'ls seus germans Llatzer i Pere com també en Sumalla i la Maria Morató esti-

gueren molt justos en sos respectius papers.

Per fi de festa's posá «La sala de rebrer» que fou molt del agrado del públic que l'aplaudí fortament com havia aplaudit el drama.

Al Café Nou feu les dilícies dels concurrents la coneguda i aplaudida Eugenia Roca qual atracció alterná amb un bonic programa de películes.

A can Massip «Les Noé» agradaren molt.

Granollers

Havem rebut acompanyat de un expresiu B. L. M. del Director general de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, el nostre particular amic En Francesc Moragas l'«Obra de los Homenajes a la Vejez» remerciem al Sr. Moragas la deferencia que'ns ha tingut i les fraques laudatories que'ns dedica per lo poc que havem fet per una obra que tants elogis mereix de tothom per el fi social que la guia i de la que som fermes i constants admiradors.

Sr. Alcalde: Diferents industrials, abasteixedors, i remaders, ens han pregat li fem avinent que a l'hora de matansa, fora convenient estigues al matadero l'empleat que te a son especial carrec anotar el pes dels caps sacrificats, que fa algunes setmanes no's veu per allí.

Com aixó pot ser un perjudici per a ells, tota vegada que no havent l'encarregat especial que deu ferho s'ho ha de fer tot el conserje, es molt facil una equivocació o un descuit, que pot perjudicar al comprador o al venedor.

Aixís ho demanen i creiem no ha de costar molt atendre tant justa petició.

Durant l'ultima setmana de Març la Sucursal en aquesta Vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per a impositions la quantitat de 11.266'14 ptas., i pagat per a reintegres 10.526'25 ptas., havent overt 5 llibretes noves.

ALCALDIA

En la Gaceta de Madrid correspondiente al día 24 del mes último se publica la R. O. siguiente:

1.º—Se amplía, por última vez, hasta el 31 de Mayo próximo el plazo para que mozos del reemplazo de 1917 y agregados al mismo, así como a los que se les termine la prórroga de ingreso en filas, puedan acogerse a los beneficios del capítulo 20 de la vigente ley de Reclutamiento, pudiendo tambien optar en el mismo plazo por acogerse a la cuota de 2.000 pesetas los que disfruten de la de 1.000. pertenecientes a las indicadas situaciones, y verificando si así lo desea, el ingreso completo de las expresadas cuotas de 1.000 o 2.000 pesetas.

2.º—Hata la indicada fecha se amplía igualmente el plazo para que puedan abonar los segundos y terceros plazos de la cuota militar, los que hayan dejado de ingresarios en las épocas reglamentarias.

3.º—A los que en 31 de Mayo próximo no hayan verificado el ingreso de los segundos y terceros plazos vencidos de sus cuotas, por los Jefes de los Cuerpos a que pertenezcan se les hará aplicación de los preceptos del art.º 471 del Reglamento para la aplicación de la Ley de Reclutamiento, tanto si pertenecen al cupo de filas como al de instrucción.

Lo que se hace público para conocimiento de los interesados.

Granollers 4 Abril de 1917.

El Alcalde,

F. Torras Villá.

Tip. de J. Joseph.—Granollers.

Destil·leria a vapor de Anissats i Licors

Anís Faust : : :
: : Coñac Parera

PREMIATS:

MADRID 1377.
PARIS 1878-1889.
BARCELONA 1888-1898
CHICAGO 1893.
VALENCIA 1910.

Vins, Vermouts i Champansys
del país i estrangers.

Depositari del R. A. C. de Catalunya:
Stock de pessers per a Automòbils en Les Franqueses.

FELIP BLANXART

(SUCESSOR DE FELIP PARERA)

Fàbrica i Despaig en:
Granollers del Vallés

Fàbrica i Magatzoms en LES FRANQUESES

Fàbrica d'Aixarops i Horxates

(Tònic refrescants)

CHAMPANILLA

Gran estimulant digestiu

Agustí Fortuny

(Sucessor de F.^{co} Fortuny)

Representant únic amb dipòsit
per a Granollers i sa comarca:

Felip Blanxart

Forn de Sant Vicens

CONFITERIA I PASTISSERIA
— DE —
PEREROS

Elaboració diària de dolços.
Gran assortit en confits de totes classes
per a casaments i batejos.
: : Galetes de diferents marques : :

Carrer de Barcelona, 12.

MOLLET

SE SERVEIX A DOMICILI

Fàbrica d'Olis i Sabons

FILLS DE E. BARANGÉ

Granollers, Girona, Barcelona-Sans.

Disponibile

Si voleu bon xocolate

compreu la marca

PUCHADES

que no n'hi ha de millor!

Disponibile

Els Adobs Químics.

Primeres materies: Superfosfats minerals i orgànics.
Irat d'amoniac, nitrat de sosa, sals potàsiques, etc.

Guano

Vallesá

MARCA DE
FÀBRICA

Lluís Serra i Guardia

Proveïdor de la "Comunitat de Primeres Materies" de la Federació Agrícola C. B.

Carrer Ricoma,
núms. 79 i 81.

Granollers del Vallés.

* REPRESENTANTS
a Catalunya, Balears i Aragó

Disponibile

La Agrícola Espanyola

Direcció General: Rambla Sant Josep, 32, principal

Societat anònima de Segurs reunits, a cotització fixa i graduada, legalment constituïda, de conformitat amb la vigent llei de 14 de Maig de 1908, i autoritzada per Reial ordre de 25 d' Abril de 1911, per a operar a tota Espanya, a quin efecte té fet el dipòsit que la esmentada llei prevé.

Capital social suscrit, 1.000.000 de Ptes.—Capital desemborsat, 325.000 Ptes.

Opera en els rams següents: **SEGUR** de cullites contra la pedregada.—**SEGUR** contra la mort i robo del bestiar caballar, boví i especial de tocinos i cabres.—Representant a **GRANOLLERS Joaquim Cot**, Plaça Perpinyá, 3, pequeria—Autoritzat per la Comissaria General de Segurs.

IMPREMTA "LA INDUSTRIA" DE **JAUME JOSEPH**

Sta. Elisabet, 3.—GRANOLLERS.

Aquesta impremta, s'encarrega de confeccionar tota classe de treballs tipogràfics.

Treballs comercials a una i varias tintas.